

תקציר

קהילות ידע הן מסגרת להתייעצות ושיתוף בידע בין עובדים הפועלות במסגרת אתר האינטרנט של משרד הרווחה. מחקר זה עוקב אחר קהילות הידע המקוונות של העובדים בשירותי הרווחה בישראל הפועלות החל משנת 2006 ומטרתו להעמיק את ההבנה אודות הפעילות בקהילות הידע והבנת תפקידן ותרומתן לעובדים בשירותי הרווחה. המחקר בוחן בין השאר, מה מאפיין את קהילות הידע, איזה סוג של פעילויות מתקיימות בקהילות, מהם המאפיינים המרכזיים של החברים בקהילות הידע של משרד הרווחה והשירותים החברתיים, כיצד תופסים חברי הקהילות את התרומה של חברותם בקהילות הידע לעבודה המקצועית שלהם, ובאיזה מידה הם מרגישים שחברותם בקהילות שינתה את דרכי ההתעדכנות שלהם בידע מקצועי וההתייעצות שלהם עם עמיתים. בכדי להתחקות אחר הנושאים הללו נעשה שילוב בין נתונים תפעוליים שנאספו ממערכת הקהילות לבין נתונים אשר נאספו במסגרת סקר אשר נערך על ידי האגף למחקר, תכנון והכשרה במשרד הרווחה בקרב החברים בקהילות*.

קהילות ידע מקוונות הן כלי שהתפתח רבות בשנים האחרונות, ולכן המחקר אודותיו עדיין נמצא בראשיתו, למרות העדויות המתבררות אודות קיומן של קהילות ידע מקוונות רבות. יתרה מכך, קהילות ידע של עובדים בשירותי הרווחה נדירות ביותר, ובספרות לא נמצאו מחקרים רבים ומקיפים על קהילות מסוג זה. התמקדות בקהילות הידע של משרד הרווחה חושפת תובנות מעניינות באשר להתמודדות של הפרופסיה עם אתגרי הידע במציאות משתנה. איפיון הקהילות מצביע על הפוטנציאל לשיח מקצועי חדשני, חוצה ארגונים ומגזרים. השילוב בין שני כלי מחקר, חשף תמונה מעמיקה יותר על קהילות הידע של משרד הרווחה, בשל האפשרות להתחקות אחר ההשפעה והתרומה של הקהילות כפי שמדווחים עליהם החברים בהן.

ממצאי המחקר מעלים תובנה לפיה קהילות הידע מהוות מרחב התייעצות שונה מהמרחב המקצועי הרגיל של רבים מהעובדים, זאת משום שקהילות הידע מאפשרות התייעצות עם עובדים ממגוון ארגונים שהמכנה המשותף שלהם הוא אוכלוסיית היעד ולא הארגון המעסיק אותם. נמצא שחברים ותיקים יותר בקהילות הם גם חברים פעילים יותר מאשר חברים שהצטרפו במועדים מאוחרים יותר, ושחברי הקהילות מעידים על רמת שביעות רצון גבוהה באשר לתרומתה

* תיאור מפורט של הסקר מופיע בדוח פנימי אשר נכתב על ידי עובדי האגף למחקר תכנון והכשרה במשרד הרווחה והשירותים החברתיים, רנטה גורבטוב, מירי בן-שמחון, אילן שריף, דליה רוזניק, יקותיאל צבע וצחי פיין תחת הכותרת "תיאור שלבי העבודה במסגרת סקר קהילות הידע 2009".

של הקהילה לתפקוד המקצועי שלהם בעבודתם. ממצאי המחקר מראים כי קהילות הידע בשירותי הרווחה הפכו עם השנים לכלי משמעותי עבור החברים בהן והיקף השימוש והפעילות בהן הלך וגדל ככול שעבר הזמן.